

TJK'dan Haberler

DOĞAL ANITLAR

Doğa, canlı ya da cansız varlıkların tümünü içine alan sistemdir. Bu nedenle insanlığın süregitmesi, uygarlığın ilerlemesi, insanın yücelmesi hep doğa ile kurduğu ilişkiden kazançlı çıkmasına bağlıdır. Şu halde doğayı sevmek, tanımak ve bilmek ondan yararlanmanın ön koşuludur.

Doğal anıtlar, doğada yer alan gelişmeleri, süreçleri, olayları en iyi yansıtabilen ve ender bulunan olgulardır. Doğayı tanımak ve tanıtmakta yararlı birer araçlardır.

Ulusal ve evrensel servetler olan doğal anıtlar yenilenemez. Sayısız koşulun bir araya gelmesiyle oluşan bu anıtlar bir kez yok olduğunda yeniden oluşmaları beklenemez. Herhangi bir zarara uğradıklarında aynı doğallıkla onarılamaz, ve böyle bir girişim yapaylıktan kurtulamaz.

Doğal olayların çeşitliliği bakımından zengin bir geçmişe sahip bir ülkede yaşamaktayız. Gördes Demirköprü'de volkan külleri üzerinde onbinlerce yıl önceye ilişkin yüze yakın insan ve hayvan ayak izi korunmuştur. Doğubeyazıt'ta Ağrı Dağı eteklerindeki Buz Mağarası'nda bulunan buz sarkıt ve dikitlerinin benzeri yoktur. Kızılcahamam ve başka yerlerdeki balık ve böcek fosilleri, Ula kıyılarındaki nohut iriliğinde pizolitlerden oluşan kumsal, Osmaniye Akyaatan lagün gölü, Pamukkale travertenleri, yüzlerce mağara, ender rastlanan kristaller, ve daha birçokları sayılabilir.

Ne var ki bunların çoğu bilgisizlik ve kişisel çıkarlar nedeniyle yok edilmektedir. Doğal anıtların ve bunların yıkımının sayısız örnekleri verilebilir. Bu konuda ilk sorumluluğumuz doğanın sırlarını yansıtan ve ender rastlanan nitelikteki Doğal Anıtlar'ı saptamaktır. Bu nitelikte görülen yerlerin duyurulmasıyla bunların korunmaları ve incelenmeleri yolları açılabilir. Sorumluluklarımızdan en ağırı da bunların korunmasına katılmaktır. Kişisel çıkar ya da zevkler için Doğal Anıtlar'ın zarar görmesine neden olanlara engel olmak görevi hepimizindir.

Türkiye Jeoloji Kurumu'nun bilimsel ve teknik organlarından birisi olan «Doğal Anıtlar Kurulu» bu

çerçeve içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. Doğal anıtların korunması, incelenmesi ve çeşitli çalışmalar sonucunda da sergilenebilmeleri amacıyla yapılan ilk girişimler olumlu sonuçlandı. Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı, İmar ve İskan Bakanlığı İmar Planlama, Orman Bakanlığı Milli Parklar, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, Turizm ve Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlükleri, MTA Enstitüsü Genel Direktörlüğü, TÜBİTAK, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Türkiye'de Doğayı Koruma Vakfı, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, ve Peyzaj Mimarları Odası, Türkiye Jeomorfoloğlar Derneği, ve TJK'nın birlikte yapacağı çalışmalarda koordinasyon görevini TJK üstlenecektir.

TJK, bu koordinasyon kuruluna ilk olarak yurtdumuzda nerelerde ve hangi doğal anıtların bulunduğunu, bunların niteliklerini ve bu konuda yapılacak araştırmalar için ilk önerileri sunacak. Bu nedenle üyelerimizin çevrelerinde bulunan ve anıt niteliğine sahip doğal güzellikleri TJK'ya bildirmeleri bu konuda atılacak ilk adımları oluşturacaktır. Verilecek bilgiler arasında doğal anıtın adı, bulunduğu yerin tanımı (bölge - il - ilçe - köy - yöre), özelliklerinin yer alması, ve ek olarak bir yer bulduru haritası ve olabildiğince çok sayıda renkli, renksiz fotoğrafları gerekmektedir. Ayrıca bilgiyi verenin adı, uğraşı ve adresi de yer almalıdır.

—OO—

GEOCOME — 2

Birincisi ülkemizde 1979 yılında MTA ve TJK tarafından ortaklaşa düzenlenen Orta Doğu Jeoloji Kongresi (GEOCOME) nin ikincisi için ilk toplantı Kerkük'te yapılacak. Toplantıda Türkiye'yi MTA ve TJK'dan birer üye temsil edecek. Bağdat'ta yapılacak olan GEOCOME - 2 nin örgütlenmesine ilişkin ilke kararları bu toplantıda alınacak.

Öte yandan, GEOCOME - 1 in bildiriler kitabı için halen MTA Enstitüsü tarafından baskı çalışmaları sürdürülmektedir. Bilindiği gibi bildiriler kitabının basımını MTA Enstitüsü üstlenmişti. Kitabın basımının 1982 sonbaharında bitmesi bekleniyor.